

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 29Csp/52/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120203469
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Diana Vlčková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2020:8120203469.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Dianou Vlčkovou v právnej veci žalobkyne: H. L., J.. XX.XX.XXXX, G. K. XX, XXX XX K., pr.zast.: JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom kancelárie Sovietskych hrdinov 66, 089 01 Svidník, IČO: 31954448, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o, so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35792752, pr. zast.: JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., advokátskou kanceláriou so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47233516, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 300 EUR, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni primerané finančné zadostučinenie vo výške 100 EUR v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. P r i z n á v a žalobkyni voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa žalobou doručenu súdu dňa 11.03.2020 sa voči žalovanému domáhala zaplataenia primeraného finančného zadostučinenia vo výške 800 EUR v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Žalovaný žiadal žalobu ako nedôvodnú zamietnuť.

3. Súd na základe skutkových tvrdení žalobkyne, popretí skutkových tvrdení žalovaného, oboznámením obsahu spisu 15C/336/2015 ako aj ďalšieho spisového materiálu zistil tento skutkový stav:

4. Žalobkyňa v konaní vedenom pred Okresným súdom v Prešove pod sp. zn. 15C/336/2015 sa voči žalovanému domáhala vydania bezdôvodného obohatenia ako aj určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky v zmluve o revolvingovom úvere č. XXXXX-XXXXX z 15.12.2002 v bode 12. 4 zmluvy.

5. Súd I. inštancie rozsudkom zo dňa 18.07.2017 výrokom I. žalobu v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia zamietol; výrokom II. určil, že zmluvná podmienka uvedená v zmluve o revolvingovom úvere č. XXXXX-XXXXX z 15.12.2002 v bode 12. 4 je neprijateľnou zmluvnou podmienkou; výrokom III. priznal žalovanému voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % vo vzťahu k výroku I. a výrokom IV. priznal žalobkyni voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % vo vzťahu k výroku II.

6. Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 25.04.2018 pod sp. zn. 7Co/5/2018 potvrdil rozsudok súdu I. inštancie vo výroku o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky a vo výroku o priznaní náhrady trov konania žalobkyni voči žalovanému a vo zvyšku rozsudok súdu I. inštancie zrušil a vec vrátil na

ďalšie súdne konanie. Na základe uvedeného tak rozsudok súdu I. inštancie vo vzťahu k výroku II. a IV. nadobudol právoplatnosť 01.06.2018.

7. Súd I. inštancie v dôvodoch rozhodnutia uviedol, že sankcia v zmluve neobyčajne hrubým spôsobom narušuje rovnováhu medzi stranami zmluvy pokiaľ v prípade omeškania dlžníka po dobu viac ako 15 dní požaduje uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 50 % z nominálnej výšky pôžičky. Problémová sankcia umožňuje privodenie zjavnej absurdnej situácie, keď dlh vo výške neuhradenia, napr. jednej splátky 55,33 EUR sa aplikáciou sankcie zvýši o 50 % nominálnej výšky pôžičky a táto forma sankcie môže byť vyžadovaná aj opakovane. V zmluve sa navyše sankcie kumulujú, keď v prípade omeškania dlžníka je dlžník povinný uhradiť veriteľovi úrok z omeškania vo výške 0,2 % z výšky splátky za každý deň omeškania. Súd preto považoval za dôvodné vyhovieť žalobe v časti neprijateľnosti uvedenej zmluvnej podmienky.

8. V žalobe žalobkyňa uviedla, že s poukazom na ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. jej vznikol nárok voči žalovanému na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia, keďže ako spotrebiteľ sa voči žalovanému ako dodávateľovi úspešne domáhala ochrany svojich spotrebiteľských práv.

9. Primerané finančné zadosťučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal voči spotrebiteľovi recidívy. Zároveň má mať aj funkciu relutárnu. Keďže ako spotrebiteľka si úspešne uplatnila porušenie svojho práva, bola tým naplnená hypotéza ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. Primerané finančné zadosťučinenie požaduje vo výške 300 EUR, pričom uvedený nárok zohľadňuje skutočnosť, že žalovaný v zmluve o revolvingovom úvere používal vyššie uvedenú neprijateľnú zmluvnú podmienku.

10. Žalovaný žiadal žalobu ako nedôvodnú zamietnuť.

11. Z formulácie ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. vyplýva, že zákon v prvom rade vyžaduje postup podľa 1. vety. Za predpokladu úspešného uplatnenia porušenia práva môže prichádzať do úvahy vznik nároku na finančné zadosťučinenie. Ako však uvádza v rozsudku pod sp. zn. 14Co/91/2012 Krajský súd v Prešove s ohľadom na jeho neurčitú hypotézu a v záujme eliminácie jeho možného zneužitia je nevyhnutné sledovať jeho účel, ktorým je nastolenie rovnováhy zmluvných strán, pričom posudzovanie každého nároku na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia je vecou individuálnych skutkových zistení. Z podanej žaloby nevyplývajú žiadne také skutkové okolnosti, ktoré by preukazovali nutnosť priznania finančného zadosťučinenia. Poukázal ďalej na to, že okrem podanej žaloby v tomto konaní bolo zo strany žalobcu podaných viacero žalôb o zaplatenie finančného zadosťučinenia pričom tomuto nič nebránilo, aby si uplatnil skutkové tvrdenia uvádzané v žalobe v inom konaní, napr. vo veci 32Csp/277/2019.

12. Ak účelom ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. je priznanie primeranej satisfakcie spotrebiteľovi, potom je zrejmé, že skutkovo a právne neopodstatnené multiplikovanie súdnych sporov sleduje dosiahnutie iného účelu, ako má na mysli toto ustanovenie. Postup žalobcu sa javí ďalej tak, že začatím separátnych konaní neumožňuje posúdiť ním tvrdý nárok komplexne, ale vždy len na základe parciálnych skutočností a skutkových okolností. Takýto postup je nielen príkladom toho, že ide o snahu znevýhodniť druhú stranu a spôsobiť jej ujmu. Súčasne je zrejmé, že žalobca takýmto spôsobom zneužíva ust. § 3 ods. 5 uvedeného zákona, pretože nesleduje dosiahnutie účelu - nastolenie rovnováhy zmluvných strán, ale vytvorenie neoprávneného obohatenia.

13. Neexistuje právna úprava, v zmysle ktorej by počet iniciovaných súdnych sporov mal zakladať rovnaký počet nároku na finančné zadosťučinenie. Ak žalobca namiesto jedného konania inicioval X konaní, neznamená to, že takýmto spôsobom sa vytvára rovnaký počet nárokov na primerané finančné zadosťučinenie.

14. Podľa § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z., proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom

(ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

15. Žalobkyňa sa predmetnou žalobou v zmysle ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. domáha zaplatenia primeraného finančného zadosťučinenia titulom neprijateľnej zmluvnej podmienky.

16. Citované ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak si na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Hypotéza tejto právnej normy vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovených zákonom č. 250/2007 Z. z. alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéhoto porušenia práv alebo povinnosti privodiť spotrebiteľovi ujmu. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, ale stačí, ak takáto ujma tu je. Je pritom bez právneho významu, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy.

17. Inštitút primeraného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného odradzujúceho prostriedku ochrany. Tak právna teória, ako aj aplikačná prax spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušlým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach SR a konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie sankčná funkcia náhrady škody je taká, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a ktorým žalobcovi spôsobil škodu a odradiť žalovaného alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná náhrada škody teda trestá a súčasne pôsobí preventívne.

18. Ak práve inštitút relatívnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou, potom v zmysle judikatúry ESD a antidiskriminačných smerníc musia byť sankcie za diskriminačné správanie účinné, primerané a odradzujúce.

19. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že žalobca ako spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami v spotrebiteľskej zmluve a tiež má právo domáhať sa, aby sa dodávateľ zdržal protiprávneho konania, odstránil protiprávny stav a za podmienky, že si na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti stanovenej zák. č. 250/2007 Z. z., alebo osobitnými právnymi predpismi má právo aj na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom zodpovedá.

20. Vykonaným dokazovaním bolo nesporne preukázané, že žalobkyňa si úspešne v konaní vedenom pod sp. zn. 15C/336/2015 rozsudkom súdu I. inštancie zo dňa 18.07.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove pod sp. zn. 7Co/5/2018 zo dňa 25.04.2018 voči žalovanému uplatnila porušenie svojich spotrebiteľských práv zo strany žalovaného ako dodávateľa preukázaním, že tento realizoval výkon svojho práva na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky v bode 12.4 zmluvy o revolvingovom úvere, čím nesporne došlo k naplneniu hypotézy na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. Nárok na primerané finančné zadosťučinenie nie je závislý od okamihu uzatvorenia spotrebiteľskej zmluvy. Pri posudzovaní predmetného nároku je potrebné podrobiť prieskumu a vyhodnotiť, či v danom zmluvnom vzťahu existovala už len hrozba vzniku ujmy. Pre priznanie daného nároku nie je relevantné, či ku vzniku ujmy aj reálne došlo alebo nie. Na to, aby všeobecný súd priznal spotrebiteľovi nárok na primerané finančné zadosťučinenie úplne postačuje len samotná existencia hrozby vzniku ujmy počas účinnosti zák. č. 250/2007 Z.z.

21. Keďže žalovaný preukázateľne porušil práva žalobkyne ako spotrebiteľa, súd považoval samotný nárok žalobkyne na primerané finančné zadosťučinenie za dôvodný, avšak iba čiastočne.

22. S poukazom na všetky okolnosti prípadu súd považoval za primeranú výšku finančného zadosťučinenia sumu 100 EUR. V danom prípade súd vychádzal zo skutočnosti, že zo strany žalovaného došlo k vydaniu bezdôvodného obohatenia vo výške prijatých plnení z neprijateľných zmluvných

podmienok vrátane úhrad realizovaných nad istinu poskytnutého úveru na základe rozsudku súdu I. inštancie pod sp. zn. 15C/336/2015 zo dňa 22.11.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 30.09.2019 pod sp. zn. 7Co/51/2019 a v porovnaní s inými prípadmi u žalobkyne nedošlo k priamym vyhrážkam a zastrášaniam zo strany dodávateľa, ktoré by mali vplyv na jej psychiku či rodinný život. Zároveň tejto bolo priznané primerané finančné zadosťučinenie z predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere titulom nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia rozsudkom Okresného súdu v Prešove zo dňa 06.05.2020 pod sp. zn. 32Csp/277/2019 vo výške 100 EUR. Na základe uvedených skutočností preto primeraná povaha a rozsahu porušenia práv žalobkyne je suma 100 EUR, ktorá zodpovedá svojmu účelu a poskytuje žalobkyni ako spotrebiteľovi satisfakciu a odradí dodávateľa od porušenia práv spotrebiteľa. Na záver súd pripomína, že inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobkyne, resp. kompenzáciu jej majetkovej škody, ale musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany (rozsudok Krajského súdu v Prešove pod sp. zn. 2Co/137/2016, 17Co/17/2018 a 9Co/50/2018).

23. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

24. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

25. Podľa čl. 3 ods. 1 CSP, každé ustanovenie tohto zákona je potrebné vykladať v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, verejným poriadkom, princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, s medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie, a to s trvalým zreteľom na hodnoty, ktoré sú nimi chránené.

26. Podľa čl. 3 ods. 2 CSP, výklad tohto zákona nesmie protirečiť tomu, čo je v jeho slovách a vetách jasné a nepochybné. Nikto sa však nesmie dovolávať slov a viet tohto zákona proti ich účelu a zmyslu podľa odseku 1.

27. CSP nemá obdobné ust. § 142 ods. 3 O. s. p., ktoré sa uplatňovalo ako lex specialis vo vzťahu k ust. § 142 ods. 2 O. s. p. Na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy nová právna úprava už neobsahuje tri špeciálne skutkové podstaty, ale len dve. Na prvom mieste je zásada úspechu a v prípadoch, keď mala strana sporu vo veci úspech len čiastočný, platí pravidlo obsiahnuté v § 255 ods. 2 CSP. Nepatrný neúspech CSP aktuálne nepozná a zohľadňuje teda každý neúspech, a to vrátane neúspechu v časti príslušenstva pohľadávky. Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti (str. 906 Komentára k Civilnému sporovému poriadku, nakladateľstvi C. H. Beck).

28. Aj z dôvodovej správy k ust. § 255 CSP vyplýva, že v tomto ustanovení sa premieta zásada úspechu v spore, ako esenciálne kritérium priznania náhrady trov konania. V sporovom konaní je kritérium procesného úspechu prvoradým kritériom posudzovania náhrady trov konania, čomu zodpovedá i systematické začlenenie tohto ustanovenia. Podľa tohto kritéria môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v požadovanej výške. Ide o prípady, kedy výška nároku závisí od úvahy súdu alebo znaleckého posudku. Ako príklad uvádza dôvodová správa náhradu nemajetkovej ujmy v sporoch o ochranu osobnosti. Vhodným riešením potom bude, že žalobca má právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy. Priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu úspech vo veci, keďže ten sa skúma čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku.

29. Keďže predmetom konania bol nárok žalobkyne na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia, ktorého výška závisí od úvahy súdu, bol žalobkyni priznaný nárok na náhradu trov konania ako úspešnej strany spolu čo do právneho základu sporu v plnom rozsahu.

30. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté postupom podľa § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku po právoplatnosti rozhodnutia súdu vo veci samej vo výške zodpovedajúcej prisúdenej sume primeraného finančného zadosťučinenia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Prešov.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že neboli splnené procesné podmienky, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa exekučného poriadku. Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa exekučného poriadku.